

Ο ήρωας Θησέας σφραγίζει την χρονική ακριβώς στιγμή που η πατρογραμμική και η μητρογραμμική συγγένεια βάδιζαν πλάι πλάι, λίγο πριν η πρώτη να επιβληθεί για πάντα στη δεύτερη: «Αν είναι κόρη το παιδί που θα γεννήσεις, κράτα το, αν είναι αγόρι, στείλε το στο παλάτι μου», είπε ο πατέρας Αιγέας στη μητέρα Αίθρα. Μια γενιά αργότερα, ο Ορέστης αθωώθηκε αν και σκότωσε την «όμαιμο» μητέρα του, Κλυταιμνήστρα, ως εκδικητής για τον φόνο του πατέρα του, Αγαμέμνονα. Η πατριαρχική οικογένεια είχε οριστικά επιβληθεί με απόφαση του Αρείου Πάγου!

Ο βασιλιάς Αιγέας ποτέ δεν αισθάνθηκε σιγουριά για τον θρόνο του της Αθήνας. Ο αδελφός του, Πάλλαντας, μεγάλωνε πενήντα γιους και δεν έκρυβε τις προθέσεις του. Ο Αιγέας δεν ήξερε από πού να φυλαχτεί. Υποψιαζόταν τους πάντες και τα πάντα κι έβαλε να σκοτώσουν ακόμα και τον γιο του Μίνωα, τον Ανδρόγεο, όταν υποψιάστηκε ότι βρισκόταν σε συνεννόηση με τους Παλλαντίδες, τους γιους του Πάλλαντα, με σκοπό να τον ανατρέψουν. Ο φόνος τού πρόσθεσε νέες σκοτούρες καθώς ο Μίνωας, ο πατέρας του δολοφονημένου, εκστράτευσε στην Αττική και υποχρέωσε τους Αθηναίους να του στέλνουν επτά νέους και επτά νέες, τροφή στον Μινώταυρο που ήταν κλεισμένος στον Λαβύρινθο. Ο Αιγείας αναζητούσε απεγνωσμένα ένα γιο. Πήρε μια γυναίκα, πήρε δεύτερη, παιδί δεν έβλεπε να αποκτά. Τελικά, κατέφυγε στους Δελφούς να ρωτήσει την Πυθία. Ο χρησμός τον μπερδέψε περισσότερο:

«Να μη λύσεις το πόδι του ασκίου, πριν να φτάσεις στην Αθήνα» («Ασκού τον προύχοντα πόδα, ω μέγα φέρτατε λαών, / μη λύσεις, πριν δήμον Αθηνών εισαφικέσθαι», καταγράφει τον χρησμό ο Πλούταρχος στον «Θησέα» του [3]).

Σκοτισμένος, πήγε στον φίλο του, τον σοφό Πιθθέα, γιο του Πέλοπα και αδελφό του Ατρέα και του Θυέστη, που ήταν βασιλιάς στην Τροιζήνα και είχε κόρη την όμορφη Αίθρα. Μόλις έφτασε, έσπυε να του διηγηθεί τον καημό του αλλά και τον χρησμό. Ο Πιθθέας κατάλαβε πως η Πυθία διέταξε τον βασιλιά της Αθήνας να μην σμίξει με γυναίκα (και να μην πει κρασί) ώσπου να γυρίσει στο σπίτι του. Ο χρησμός έλεγε να μη λύσει το πόδι (το ανδρικό γεννητικό όργανο) του ασκού (αυτό που προβάλλει κάτω από την κοιλιά). Αντί, όμως, να του τα πει, προτίμησε να τον ποτίσει Αιγέα με τόση πολλή ρετσίνα, ώστε να τον μεθύσει για τα καλά. Και τον οδήγησε σε ένα δωμάτιο, όπου είχε βάλει την κόρη του, την Αίθρα, να τον περιμένει ξαπλωμένη στο κρεβάτι.

Κανέννας, εκτός από την ίδια την Αίθρα, δεν μπορούσε να ξέρει αν έγινε τίποτα ανάμεσά τους. Το βέβαιο είναι ότι ο Αιγέας έμεινε κάμποσο καιρό φιλοξενούμενος του φίλου στην Τροιζήνα, ενώ η Αίθρα είδε μια νύχτα στον ύπνο της την θεά Αθηνά να της λέει να πάει στο νησί Σφαίρα (που ταυτίζεται με τη Σαντορίνη, αν και οι Ποριώτες θεωρούν ότι πρόκειται για τον Πόρο που «τότε» δεν ήταν νησί, καθώς μια λωρίδα γης τον ένωνε με την πελοποννησιακή στεριά) για να κάνει μια σπονδή. Εκεί, την περίμενε ο Ποσειδώνας...

Είτε από τον Αιγέα είτε από τον Ποσειδώνα είτε κι από τους δυο, η Αίθρα έμεινε έγκυος για μεγάλη χαρά του βασιλιά της Αθήνας που όμως το είχε παρακάνει με την παραμονή του στην Τροιζήνα. Αποφάσισε πως έπρεπε να γυρίσει στο σπίτι του, πριν οι Παλλαντίδες κάνουν κάτι ανεπανόρθωτο. Πριν να φύγει, πήρε την Αίθρα παράμερα, πλάι σ' έναν βράχο κάτω από τον οποίο έκρυψε το σπαθί του με λαβή από ελεφαντόδοντο κι ένα ζευγάρι σαντάλια. Της είπε πως, αν γεννούσε κόρη, θα 'πρεπε να την κρατήσει και να την αναθρέψει αυτή. Αν, όμως, αποκτούσε γιο, να τον μεγάλωνε κι όταν έκρινε ότι ήρθε ο καιρός, να τον έβαζε να σηκώσει τον βράχο, να πάρει σπαθί και σαντάλια και να του τον στείλει στην Αθήνα.

Το μωρό γεννήθηκε μια γενιά πριν από την εποχή του Τρωικού πολέμου και μια γενιά μετά τον Ηρακλή, εκεί γύρω στα χρόνια μετά το 1300 π.Χ. Οι πόνοι της γέννας βρήκαν την Αίθρα στον δρόμο που οδηγούσε από το παλάτι του πατέρα της ως το λιμάνι της Κηληντρίδας, στο Γενέθλιο, όπως το είπαν, μπροστά σε ένα ναό του Άρη. Ήταν αγόρι και η Αίθρα το είπε Θησέας (από το ρήμα θέτω, καθώς ο Αιγέας είχε «θέσει» σε συγκεκριμένο σημείο το ξίφος και τα σαντάλια, από τα οποία έμελλε να αναγνωρίσει τον γιο του).

Ο παππούς Πιτθέας ενθουσιάστηκε με τον εγγονό του και φρόντισε να έχει την ανατροφή που του άξιζε. Μέχρι και δάσκαλο της πάλης προσέλαβε, τον ξακουστό παιδαγωγό Κοννίδη. Το αγόρι ήταν επτά χρόνων, όταν από εκείνα τα μέρη πέρασε ο Ηρακλής. Ο Πιτθέας τον φιλοξένησε στο παλάτι και τα πιτσιρικά πήραν μαύρο δρόμο βλέποντας τη λεοντή. Μόνον ο Θησέας δεν τρόμαξε: Άρπαξε ένα τσεκούρι κι όρμησε καταπάνω της. Μόλις που πρόλαβαν, πριν να ξεσχίσει ο πιτσιρικάς το ρούχο του ημίθεου. Ο Πιτθέας όμως είχε να το λέει για την αντρείοσύνη του εγγονού του.

Οι μέρες της ξεγνοιασιάς πέρασαν, ο Θησέας αντρώθηκε και η Αίθρα θυμήθηκε την εντολή του Αιγέα. Πήγε τον γιο της στον βράχο και του εξήγησε. Ο ήρωας δε δυσκολεύτηκε να σηκώσει τη βαριά πέτρα. Ζώστηκε το σπαθί, φόρεσε τα σαντάλια και κίνησε να συναντήσει τον πατέρα του. Στον δρόμο, έμελλε να εξολοθρευτεί όλους όσοι από τους γιους του

Ποσειδώνα εξακολουθούσαν να ζουν στην Αττική...

Πέντε ληστές, όλοι τους γιοι του Ποσειδώνα, είχαν πιάσει τα περάσματα από την Επίδαυρο ως τον Κηφισό, στον δρόμο που ενώνει την Τροιζήνα με την Αθήνα. Κι ο Θησέας ήταν, έλεγαν, γιος του Ποσειδώνα αλλά για τη γέννησή του είχαν συμπράξει η Αθηνά, ο απόγονος των αυτοχθόνων, Αιγέας, και η Μυκηναία Αίθρα.

Ο πρώτος ληστής, που έλαχε στην πορεία του ήρωα προς το πατρικό παλάτι, ήταν ο Περιφήτης ή Κορυνήτης. Παραφύλαγε έξω από την Επίδαυρο και σκότωνε τους περαστικούς με μια κορύνη, ένα χάλκινο ρόπαλο. Ο Θησέας δε δυσκολεύτηκε να τον σκοτώσει και να πάρει το ρόπαλο που ποτέ από τότε δεν αποχωρίστηκε.

Ο επόμενος ήταν ο Σκίρωνας και πρέπει να είχε το στέκι του στην Κακιά Σκάλα, στις λεγόμενες «Σκιρωνίδες Πέτρες». Έβαζε τα θύματά του να στέκουν πάνω σε ένα βράχο και να του πλένουν τα πόδια. Μόλις τέλειωναν, τους γκρέμιζε στη θάλασσα όπου μια τεράστια χελώνα τους έτρωγε. Ο Θησέας της έστειλε τον ληστή τελευταίο της γεύμα.

Σειρά είχε ο Σίνης ο Πιτυοκάμπης (θα λέγαμε «αυτός που λυγίζει τα πεύκα»): Έδενε τα θύματά του σε ένα λυγισμένο δέντρο, που, μετά, το άφηνε να ισιώσει. Οι δυστυχισμένοι ξεσχίζονταν μέσα σε φριχτούς πόνους, μπροστά στα μάτια της όμορφης κόρης του ληστή, της Περιγούνης. Ο Θησέας τον εξόντωσε με τον ίδιο τρόπο και μετά βάλθηκε να ψάχνει την Περιγούνη που είχε χωθεί τρομαγμένη στο δάσος. Ο Θησέας της φώναζε πως δεν πρόκειται να την πειράξει και η μικρή τελικά φανερώθηκε. Ήταν η πρώτη ερωτική εμπειρία του ήρωα κι από αυτήν έμελλε να γεννηθεί ο Μελάνιππος, περίφημος αθλητής, νικητής στον αγώνα δρόμου ενός σταδίου στα Νέμεα. Αργότερα, της βρήκε σύζυγο τον Δηιονέα, γιο του Εύρυτου, βασιλιά της Οιχαλίας, πόλης κοντά στον θεσσαλικό Πηνειό (βασιλιάς και πόλη αφανίστηκαν από τον Ηρακλή) και την ξεφορτώθηκε.

Μετά από αυτό το μικρό διάλειμμα, ο Θησέας συνέχισε για να συναντηθεί με τον Πολυπήμονα Δαμάστη, πιο γνωστό με το όνομα Προκρούστης. Αυτός άπλωνε τα θύματά του πάνω σ' ένα κρεβάτι κι αν τα πόδια τους περισσεύαν, τα έκοβε. Αν ήταν πιο κοντά από το μήκος του κρεβατιού, τα τραβούσε σπάζοντας τα κόκαλα. Και στις δυο περιπτώσεις, κανένας δεν επιζούσε. Ο Θησέας τον σκότωσε. Προχώρησε ως το λημέρι του Κερκύονα, που προκαλούσε τα θύματά του να παλέψουν και τα σκότωνε. Με τον ήρωα δεν είχε καμιά τύχη. Ο Θησέας τον σκότωσε κι αυτόν.

Ανάμεσα στις περιπέτειες με τους πέντε ληστές - γιους του Ποσειδώνα, ο Θησέας υποχρεώθηκε να αντιμετωπίσει και το φοβερό θηλυκό αγριογούρουνο, τη Φαία, κόρη του Τυφώνα και της Έχιδνας, που κατατρομοκρατούσε την περιοχή γύρω από τη πόλη Κρομμύωνα, στα σύνορα Μεγαρίδας - Κορινθίας. Φυσικά, κι αυτή τη σκότωσε. Ο δημόσιος δρόμος ελευθερώθηκε από όλες τις παγίδες κι ο Θησέας έφτασε επιτέλους στις όχθες του Κηφισού. Εκεί, ζούσαν οι Φυταλίδες, που κύριο έργο είχαν τη λατρεία του Ποσειδώνα. Πέρασαν τον ήρωα από όλες τις πρόπουσες τελετές κάθαρσης για τους φόνους που είχε διαπράξει (σημάδι αναγνώρισης της νέας τάξης πραγμάτων) και τον απέδωσαν άσπιλο να μπει στην Αθήνα...

Ο γέρο Αιγέας είχε απελπιστεί ότι θα αποκτήσει διάδοχο, κι ας υπήρχε ήδη ένα εξώγαμο με τη Μήδεια, με την οποία συζούσε. Η μάγισσα είχε καταφύγει στο παλάτι του βασιλιά, απ' όταν το έσκασε από την Κόρινθο, μετά τον φόνο της δεύτερης γυναίκας και των παιδιών του Ιάσονα, που την εγκατέλειψε. Είχε κάνει τον Αιγέα του χεριού της με την υπόσχεση πως θα τον βοηθούσε ν' αποκτήσει πολλά παιδιά αλλά προόριζε τον δικό της γιο για τον θρόνο της Αθήνας. Υπήρχαν βέβαια και οι Παλλαντίδες που караδοκούσαν πότε θα πεθάνει ο θείος τους να τον διαδεχτούν, αλλά η Μήδεια είχε την ελπίδα πως θα τους ξεφορτωνόταν.

Ο Θησέας μπήκε στην πόλη φορώντας έναν κατακόκκινο χιτώνα και μια χλαμύδα που έκρυβε το σπαθί του, εντυπωσιακός και πανέμορφος, κάνοντας τα κορίτσια να κοκκινίζουν στο πέρασμά του. Η φήμη του είχε προηγηθεί. Όλοι έβγαιναν στους δρόμους να δουν το παλικάρι που είχε απαλλάξει τη γη της Αττικής από ληστές και αγριογούρουνο. Ένας κήρυκας τον ανάγγειλε στο παλάτι.

Η Μήδεια τον είδε κι ένιωσε τον κίνδυνο. Έπεισε τον Αιγέα να τον καλέσει σε γεύμα και να ρίξει δηλητήριο στην κούπα του, δήθεν επειδή είχε έρθει να του πάρει τον θρόνο. Στο τραπέζι, ο Θησέας τράβηξε τη χλαμύδα, τάχα να πάρει το μαχαίρι του, αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε να φανεί η από ελεφαντόδοντο λαβή του σπαθιού του. Ο Αιγέας το αναγνώρισε αμέσως. Με μια βίαιη κίνηση, έχυσε την κούπα με το δηλητηριασμένο κρασί, σηκώθηκε κι αγκάλιασε τον γιο του και, χωρίς να χάσει χρόνο, βγήκε και τον ανάγγειλε στους Αθηναίους. Χάρηκαν κι αυτοί που θα αποκτούσαν τόσο γενναίο βασιλιά.

Η πορεία του Θησέα προς την εξουσία αποδείχτηκε ένας μέχρι θανάτου αγώνας με τους γιους του Ποσειδώνα και καθετί που εκπροσωπούσε το παλιό. Η Μήδεια ανήκε στο παλιό. Για μια ακόμη φορά, πήρε τον δρόμο της ξενιτιάς. Στην Αθήνα, οι Παλλαντίδες φρένιασαν.

Τόσον καιρό περίμεναν υπομονετικά να πεθάνει ο Αιγέας να τον κληρονομήσουν και τώρα τους προέκυπτε καινούριο εμπόδιο. Χωρίστηκαν σε δυο ομάδες κι έστησαν ενέδρα να ξεκάνουν τον διάδοχο. Ο Θησέας, όμως, ειδοποιήθηκε από κάποιον και τους βγήκε από πίσω. Στη μάχη που ακολούθησε, σκότωσε και τους πενήντα. Μετά, τράβηξε για τον Μαραθώνα. Ζούσε εκεί ένας τρομερός ταύρος που σκορπούσε τον όλεθρο και σκότωνε, όποιον πλησίαζε. Πολλοί είχαν χαθεί στην προσπάθειά τους να τον εξοντώσουν. Ο Θησέας τον έπιασε από τα κέρατα, τον έσυρε ως την Αθήνα και τον περιέφερε στους δρόμους της πόλης, ώσπου έφτασε στον ναό του Απόλλωνα (τον κατ' εξοχήν εκπρόσωπο του καινούριου), στον οποίο και τον θυσίασε.

Οι Αθηναίοι δεν πίστευαν στην τύχη τους. Μέσα σε λίγο καιρό είχαν απαλλαγεί από όλα τα δεινά που τους βασάνιζαν. Αν δεν υπήρχε ο φόρος αίματος που πλήρωναν στον βασιλιά Μίνωα της Κρήτης, θα μπορούσαν να αισθάνονται ως οι πιο ευτυχισμένοι άνθρωποι στον κόσμο. Κι ήταν η ώρα να πληρώσουν την τρίτη δόση: Επτά νέους κι επτά νέες, τροφή στον Μινώταυρο.

Ο Θησέας προσφέρθηκε να τους απαλλάξει από το πρόβλημα καθώς είχε συμφωνηθεί ότι ο φόρος αίματος θα έπαυε να καταβάλλεται, αν κάποιος κατόρθωνε να σκοτώσει το τέρας. Το τι έγινε με αυτόν, είναι άλλη ιστορία.

(protagon, 22.7.2014)